

Inventaris van het archief van de Protestantse Kunstkring Leeuwarden

1948-1978

samenstelling: J.F. Seijlhouwer

Historisch Documentatiecentrum voor het
Nederlands Protestantisme (1800-heden)
Vrije Universiteit Amsterdam
De Boelelaan 1105
1081 HV Amsterdam

Collectie nummer: 278
augustus 2004 (revisie)

1. Korte geschiedenis van de Protestantse Kunst Kring Leeuwarden

De Protestantse Kunst Kring werd in 1948 opgericht. A.W. Bakker, Margreeth de Haan-Woltjes en ds. J.C. Hagen stelden in een brief een vergadering vast op 26 november van dat jaar, waarop zij tot de oprichting van een rechtzinnig-protestantse kunstkring hopen te komen. Door contacten onderling en het organiseren van vergaderingen en tentoonstellingen moest de, door de drie initiatiefnemers geconstateerde kloof tussen kunstenaar en volk overbrugd worden.¹

Bijna dertig jaar heeft de kunstkring geprobeerd, zes maal per jaar een vergadering te organiseren. Het merendeel van die vergaderingen bestond uit lezingen, maar ook muziekkuitvoeringen, toneel-, film- en marionettenvoorstellingen werden aangeboden.

In 1955 organiseerde de kunstkring een tentoonstelling van het werk van zes protestants-christelijke beeldende kunstenaars. Vanaf 1951 had de kring geprobeerd om in samenwerking met de Bond van Christelijke Kunstenaars in Nederland, een tentoonstelling te organiseren.² Pas vier jaar later lukte het, met financiële steun van de Gemeente Leeuwarden, maar zelfstandig wat betreft de organisatie. Het werd de meest opvallende prestatie van de kring.³

In 1967 deed het bestuur een voorstel om de kring op te heffen. De achteruitgang van het ledental en de verminderde opbrengsten door het geringe aantal bezoekers per vergadering werden samen met de stijgende onkosten genoemd als directe aanleidingen. Het bestuur vroeg zich af of de kring thans overbodig was geworden, omdat pers, radio, televisie en onderwijs op cultureel gebied meer voorlichting geven dan in 1948. Op de ledenvergadering van 25 mei, waar slechts dertig van de honderdnegentig leden aanwezig waren, werd besloten de kring te laten voortbestaan. Aan de leden werden suggesties gedaan om tot grotere activiteit te komen.⁴

In 1978 vond het bestuur dat de oorspronkelijke doelstellingen 'overleefd' waren. Samen met de geringe belangstelling was dit voldoende reden voor het bestuur om voor te stellen de kring op te heffen. Bij een schriftelijke stemming verklaarden zevenentwintig leden zich akkoord met het bestuursvoorstel, terwijl twee leden tegen stemden.⁵

Op 5 april 1978 vond de laatste vergadering plaats. De voorzitter drs. T. Kingma besloot toen zijn toespraak 'Omzien in verwondering' met de woorden:

Misschien hebben christenen het spel dat kunst heet, wat meer leren spelen in de afgelopen 30 jaar en misschien heeft de PKK daartoe een steentje bijgedragen. Dat is genoeg. In 30 jaar is de wereld finaal veranderd en wij met haar. Het 'brandend lampje' van Anne Bakker is gedoofd. We rouwen er niet om, maar zien met verwondering en dankbaarheid terug op al datgene wat de kring in alle bescheidenheid heeft kunnen geven.⁶

2. Verantwoording op de inventaris

Het archief van de Protestantse Kunst Kring bevat voornamelijk brieven en kopieën. De correspondentie bevat vooral mededelingen over de organisatorische kant van de manifestaties. Van de lezingen en voordrachten zijn helaas geen teksten

aangetroffen. Alleen van de toespraak van de laatste voorzitter is de tekst aanwezig.

De correspondentie van A.W. Bakker draagt soms het karakter van een privé-correspondentie en is de meest informatieve, ook al omdat hij een aantal malen in zijn brieven de kunstkring beschrijft.

Het archief is niet compleet. Kopieën van uitgaande brieven ontbreken merendeels. Van de organisatie van sommige manifestaties zijn helemaal geen stukken aangetroffen. De hoeveelheid stukken varieert ook per secretaris. Zo is bijvoorbeeld uit de 'periode-Bakker' relatief veel bewaard gebleven. Maar ook voor die periode gelden de genoemde gebreken.

Het archief kwam in augustus 1978 in het bezit van het Historisch Documentatiecentrum. De ordening was gedeeltelijk chronologisch, gedeeltelijk alfabetisch, zonder dat een van beide consequent was doorgevoerd. Daarom werd voor een nieuwe ordening gekozen. Binnen de afdelingen *Stukken van algemene-* en *Stukken van bijzondere aard* zijn een aantal onderafdelingen ontstaan. Daarbinnen zijn de stukken chronologisch geordend.

Bij de onderafdeling *Manifestaties* is het register een belangrijk hulpmiddel. Er wordt direct naar de stukken verzeven. Aangezien regelmatig achterkanten van stukken werden gebruikt hebben sommige verwijzingen betrekking op de achterzijde van een stuk.

De tentoonstelling van 1955 heeft binnen de onderafdeling *Manifestaties* een aparte plaats gekregen, wegens het belang voor de kring en het grote aantal bescheiden.

Om het aantal verwijzingen te beperken zijn bij de onderafdeling *Verandering in de bestuursamenstelling* een aantal fotokopieën toegevoegd.

De inventaris, vervaardigd in 1979 werd in 2004 gescand en op sommige plaatsen gecorrigeerd en aangevuld.

¹ Stuk nr. 1

² Stukken nrs. 338-348

³ Stukken nrs. 624-700

⁴ Stukken nrs. 2 en 3

⁵ Stukken nrs. 4-33 en 622

⁶ Stuk nr. 623 pag. 8

3. Inventaris

A. Stukken van algemene aard

Orgaan

- Instelling en opheffing**
- 1 Kopie van een brief aan belangstellenden betreffende een vergadering en de oprichting van een rechtzinnig-protestantse kunstkring, [1948].
1 stuk
- 2 Kopie van een brief van het bestuur aan de leden, houdende een voorstel om de kunstkring op te heffen, [1967].
1 stuk
- 3 Kopie van een brief van het bestuur aan de leden, betreffende het besluit van de vergadering de kunstkring niet op te heffen, 1967.
1 stuk
- 4-34 Stukken betreffende de opheffing van de kunstkring, [1977-1978].
1 omslag
- 35-36 Kopieën van brieven van R.J. van der Kluit betreffende de bestemming van het archief, 1978.
2 stukken
- Algemene ledenvergaderingen**
- 37-44 Stukken houdende de agenda's voor de jaarvergaderingen, 1955-1973.
8 stukken
- nb. Zie voor 1955 de achterzijde van nr. 444
1956 de achterzijde van nr. 464
1958 de achterzijde van nr. 256
1960 de achterzijde van nr. 258
1961 de achterzijde van nr. 259
1967 de achterzijde van nr. 263
1968 de achterzijde van nr. 265
1973 de achterzijde van nr. 270

Organisatie en bestuur

- Reglement**
- 45-48 Reglementen van de kunstkring, z.d..
1 omslag
- 49 Klad van een reglement, z.d..
1 stuk

- 50-77 **Verandering in de bestuurssamenstelling**
Stukken betreffende de bestuurssamenstelling, 1948-1978.
1 omslag
- 78-99 **Onderlinge informatie-uitwisseling van bestuursleden**
Stukken betreffende onderlinge informatie-uitwisseling van bestuursleden, 1949-1971.
1 omslag

Financiën

- 100 **Inkomsten**
Klad van een brief van het bestuur aan de leden, betreffende de oprichting van een reservefonds, z.d..
1 stuk
- 101-122 Brieven betreffende de financiële betrekkingen met de gemeente, 1951-1963.
1 omslag
- 123-124 Stukken houdende mededelingen betreffende donaties, 1956-1960.
2 stukken
nb. Zie voor nr. 123 nr. 464
- 125-128 Stukken houdende mededelingen betreffende contributieverhogingen, 1956-1972.
1 omslag
nb. Zie voor nr. 125 nr. 464
nr. 126 zie nr. 256
nr. 127 zie nr. 263
- 129-130 **Uitgaven**
Stukken betreffende inkomsten en uitgaven voor twee vergaderingen, 1949 en z.d.
2 stukken
- 131 Rekening betreffende de aankoop van postzegels, 1976.
1 stuk
- 132-135 **Controles**
Brieven betreffende kascontroles, 1966-1969.
1 omslag

Leden

- 136 **Bestand en mutaties**
Namen en adressen van leden, z.d.
1 deel

- 137-138 Systeemkaarten houdende namen en adressen van leden, z.d.
2 pakken
 nb. nr.138 bevat het ledenbestand tot en met 1978.
- 139 Ledenlijst, z.d.
1 stuk
- 140 Verzendlijst van kennisgevingen, z.d.
1 stuk
- 141-156 Stukken betreffende veranderingen in het ledenbestand, 1976 en z.d.
1 omslag
- Tellingen**
- 151-158 Stukken betreffende het aantal leden, 1962 en z.d.
2 stukken
 nb. Zie voor nr. 151 de achterzijde van nr. 140
 zie voor nr. 158 de achterzijde van nr. 573

Auteurswet

- Theaterrechten**
- 159 Brief van het Bureau Theaterrechten, houdende vragen omtrent het
gebruik van beschermd repertoire z.d.
1 stuk
- BUMA-rechten**
- 160-182 Stukken betreffende aan het BUMA af te dragen vergoedingen voor
auteursrechten, 1949-1961.
1 omslag
 nb. Zie voor nr. 179 nr. 100

B. Stukken betreffende onderwerpen van bijzondere aard

Taakuitvoeringsinformatie

- Contacten met, en programma's van aanverwante organisaties**
- 183-217 Stukken betreffende contacten met en programma's van aanverwante
organisaties, 1950-1960
1 omslag
 nb. Zie voor nr. 199 de achterzijde van nr. 250
- Informatie op specifieke culturele gebieden**
- 218-222 Stukken houdende inlichtingen over de kwaliteiten van sprekers,
1952-1954.
1 omslag

- 223-225 Brieven houdende uitnodigingen voor drie tentoonstellingen, [1954]-1958.
1 omslag
nb. Zie voor nr. 224 de achterzijde van nr. 648
- 226-230^A Stukken betreffende aanbiedingen voor muziekkuitvoeringen, 1950-1958.
1 omslag
nb. Zie voor nr. 230^A de achterzijde van nr. 372
- 231-235 Stukken houdende programma's van toneeluitvoeringen en voordrachten, [1950]-1962.
1 omslag
nb. Zie bij nr. 235 nr. 222
- 236-239 Stukken houdende aanbiedingen voor poppentheater, 1965 en z.d.
4 stukken
- 240-247 Stukken houdende mededelingen over speelfilms, 1951-1959.
1 omslag
- 248-249 Stukken houdende mededelingen over kunstschilders, 1959- 1960.
2 stukken

Jaarprogramma's

- 250-272 Stukken houdende jaarprogramma's, 1954-1976.
1 omslag
- 273-276 Kladden en een concept voor jaarprogramma's, z.d.
4 stukken

Manifestaties

- Manifestaties die geen doorgang konden vinden**
- 277-337 Stukken betreffende lezingen die geen doorgang konden vinden, 1948-1971.
1 omslag
nb. Zie voor nr. 278 nr. 372
nr. 281 de achterzijde van nr. 102
nr. 283 zie ook de nrs. 406 en 407
nr. 294 zie nr. 517
nr. 315 de achterzijde van nr. 575
- 338-348 Brieven betreffende de organisatie van een tentoonstelling die geen doorgang vond, 1951-1954.
1 omslag
nb. Zie voor nr. 347 de achterzijde van nr. 704

- 349-352 Brieven betreffende muziekuitvoeringen die geen doorgang konden vinden, 1951-1952.
1 omslag
- 353-361 Stukken betreffende een marionettenvoorstelling door F. Boschma die wegens weersomstandigheden niet doorging. 1962-1963.
1 omslag
- Manifestaties die wel doorgang vonden**
- 362-623 Stukken betreffende lezingen, 1949-1978
7 omslagen
nb. Zie voor nr. 420. nr. 250
nr. 433. nr. 444, achterzijde
nr. 447 nr. 646
nr. 450, nr. 251
nr. 455. nr. 510, achterzijde
nr. 459, nr. 251, achterzijde
nr. 484, nr. 485 achterzijde
nr. 491, nr. 679 achterzijde
nr. 495, nr. 254
nr. 505, nr. 254 achterzijde
nr. 534, nr. 256
nr. 563, nr. 258
nr. 594, nr. 264
nr. 611, nr. 268 en 276
bij de nrs. 451-455, nr. 728
bij de nrs. 518-521, nr. 734
- 624-633 Stukken betreffende de organisatie voor de tentoonstelling van april 1955, 1954-1955.
1 omslag
nb. nr. 631 is een retour gekomen origineel,
nr. 632 is de kopie
- 634-640 Stukken betreffende de financiën voor de tentoonstelling van april 1955, 1954-1955.
1 omslag
- 641-644 Stukken betreffende de catalogus voor de tentoonstelling van april 1955, 1955.
1 omslag
- 645-653 Stukken betreffende de convocaties voor de tentoonstelling van april 1955, 1955.
1 omslag
- 654-698 Stukken betreffende het werk van kunstenaars voor de tentoonstelling van april 1955, 1954-1955.
1 omslag
nb. Zie voor nr. 677 de achterzijde van nr. 636
nr. 686 de achterzijde van nr. 223

- 699-700 Stukken betreffende opinies over de tentoonstelling van april 1955, 1955.
2 stukken
- 701-715 Stukken betreffende muziekuitvoeringen, 1951-1963.
1 omslag
- 716-717 Stukken betreffende een voorstelling van de Noorder Compagnie, 1970.
2 stukken
- 718-725 Stukken betreffende een voorstelling van het poppentheater van Henk Zoutendijk, 1956-1957.
1 omslag
nb. Zie ook de nrs. 236-238

Materiële zaken

- 726-735 Stukken betreffende voorzieningen voor manifestaties. 1951-1964.
1 omslag
nb. Zie voor nr. 729 de achterzijde van nr. 510
voor nr. 731 de achterzijde van nr. 255
- 736-742 Stukken betreffende de data van manifestaties van verenigingen uit Leeuwarden, 1954-1962.
1 omslag
nb. Zie voor nr. 736 nr. 675 achterzijde
nr. 740 nr. 747 achterzijde
nr. 741 nr. 583 achterzijde
- 743-750 Stukken betreffende advertenties en krantenartikelen van en over de kunstkring, 1950-1960.
1 omslag
nb. Zie voor nr. 744 de achterzijde van nr. 624

4. Bijlagen

A. Register

- Baaren, prof. dr. Th.P. van 564-565
Bakker, A.W. 363, 374
Bakker, prof. dr. R. 592, 601-602
Barnard, ds. W. 525; 535
Beintema, R. 414-415
Besten, A. den 256, 531-533
Birtwistle, drs. G.M. 268, 276, 607-610
Blankesteyn, H.R. 537-539
Boer, D. 555-557
Boer-van de Hoek, T. de 527
Boschma, F. 353-361
Bouman, B. 654-660
Braakensiek-Dekker, A.M. 402-407
- Coppens, M. 305
Cuypers, H. 349
- Dobbelman, dr. Th. 310-311
Doorne, J. van 303; 383-388, 591, 599
Dronkers, dr. A. 593
- Eijsselsteijn, L. van 251, 367, 379-382,
456-458, 460-464
- Fo-Fo Koar 389-395
Forum, Operagezelschap 595-597
Franssens, J.P. 595-597
Frysk Jeugd Orkest 708-711
- Goeman-van Randen, W. 614
- Hagen, J.C. 572-573
Heeroma, prof. dr. K. 522-524
Hes, J.A. 566-570
Heijnis, A. 701-707
- Jager, ds. O. 543-544
- Kalf, dra. E.J. 582-587
Keekstra, I. 422-430
Kesteren, J. van 351
Ket, K. 708-711
Kingma, drs. T. 622-623
Kingmans, H. 251, 262, 449, 594, 622
Klein, R. 102, 279-280, 282-283, 408-
409, 681-685, 223, 687-690
Krijger, H. 661-670
Kueter, K. 712-713
- Kueter-Zwager, J. 712-713
- Laar, M. van 600
Langstraat, ds. J. 309, 497-502
- Meer, dr. F. van der 306-308
Mehrtens, F.A. 558-560
Michels, J. 578-581
Miedema, A. 364-366
Mulder, S. 277
- Nauta, L.W. 331
Nobel, J. 362
Noorder Compagnie, de, 716-717
Nijenhuis, B. 300, 547-549
- Ort, dr. J. 618-619
Overduin, J. 304
- Peursen, prof. dr. C.A. van 328, 551-552
Pop, drs. J. 612
Popma, ds. S.J. 332-333, 503-504, 254,
506-507, 540-542, 571
Post, P. 313, 701-707
Pijlman, K. 375
- Reinders, ir. C.G. 613
Richters, H. 295-299
Richters, I. 636, 674-676, 680
Richters, M. 671-673, 678-679, 680
Risseeuw, P.J. 575-577
Rommerts, L. 714-715
Romijn, A. 258, 396-401, 465-471; 561-
562
Rookmaaker, prof. dr. H.R., 336-337,
598
Rossum, R. van 378
Rothuizen, prof. dr. H.Th. 620-621
Rijnsdorp, C. 434-441, 518-521
- Scherpbier, dr. H. 411-412
Schippers, H.K. 368-372
Schulte-Nordholt, prof. dr. H. 314, 442-
446, 448, 508-515, 588-590, 646
Schulte-Nordholt, prof. dr. J.W. 289-290,
529-530
Schurer, F. 372, 553-554
Slofstra, J. 389-395, 615-617

Slot, J.F. 301-302
Smit, G. 316-327, 575
Smit, prof. dr. W.A.P. 330
Snijder, B.W. 291-293, 517
Steinz, P.W.J. 284-288, 574
Stellweg-Spoorenberg, E. 350
Stempvoort, prof. dr. P.A.van 329, 550
Serman, O. 254, 486-490, 492-494, 496,
679
Stoep, D. van der 250, 312, 416-419, 421
Tamminga, D.A., 451-455, 510

Teeuw, J.C. 376-377
Terpstra, A. 410
Terpstra, P. 431-432, 444

Visscher, dr. H.S. 334-335, 603-606
Vries, A. de 312
Vries, H. de 545-546
Vries. J.M. de 480-485

Wit. ds. J. 472-479
Wijker, C. 691-698
Zoutendijk, H., 236-238, 718-725

B. Lijst van de secretarissen

A.W. Bakker	1948-1960
A.C. Maas	1960-1963
S.G. Dijkstra	1963-1966
A.C. Maas	1966-1970
D. van der Ploeg	1970-1971
Mr. W. Roerdink	1971-1975
Mr. R.J. van der Kluit	1975-1978